

MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARGA TA'LIM BERISHNING O'ZIGA XOSLIGI*DTPIning pedagogika fakulteti**Maktabgacha ta'lim yo'nalishi**1-bosqich talabalari***Raximboyeva Muazzamxon Ximmat qizi****Bobomurodova Bibirobiya****Jovliyeva Dildora**

Anatatsiya: *Ushbu maqolada maktabgacha yoshdagi bolalarga ta'lim berish, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyachining vazifasi va bolalarga ta'lim berishning o'ziga xos jihatlari haqida fikr yuritilgan.*

Kalit so'zlar: *ta'lim, tarbiya, tarbiyachi, ta'lim samaradorligi, bola tarbiyasi, pedagogik mahorat, mashg'ulotlar.*

KIRISH

Bizga ma'lumki, maktabgacha yoshdagi bolalarga ta'lim-tarbiya berishdan asosiy maqsad, ularni sog'lom, barkamol shaxs sifatida tarbiyalash va maktab ta'limiga tayyorlashdan iborat. Ta'lim bolalarga izchillik bilan bilim berishni, bu bilimlarni aniqlash va sistemalashtirishni, bilish jarayonlarini, tafakkur faolligini rivojlantirishni nazarda tutadi. MTMda bolalarga madaniy-gigiyenik ko'nikmalar, asosiy harakatlar o'rgatiladi, ular madaniy ahloqiy qoidalarini o'zlashtirib oladilar. Ta'lim jarayonida bolalarda o'quv faoliyatlari asoslari hosil qilinadi, ularni maktabda muvaffaqiyatli o'qish uchun muhim shart-sharoitlar yaratiladi. Ta'limni 2 yo'l bilan amalga oshirish maqsadga muvofiqdir.

Birinchi yo'l bolalarni bilim, malaka, ko'nikmalarni kattalar bilan o'zaro munosabatda bo'lishi orqali egallab borishidir. Bu muomala mehnat faoliyati va shu kabilar bilan belgilanadi.

Ikkinchi yo'l maxsus tayyorgarligi bor kishilarning maxsus o'quv muassasalarida bolalarni kerakli bilim, malaka, ko'nikmalardan rejali ravishda xabardor bo'lib borishidir. Bunday yo'l bilan ta'lim berishdan maqsad yosh avlodni zamonaviy ishlab chiqarishda, jamiyatning ijtimoiy-siyosiy, madaniy hayotida faol qatnashtirish uchun zarur bo'lgan fan yutuqlari bilan tanishtirishdir.

Maktabgacha yoshdagi bolalar hayotini muhim uyushtirish, ular-ni vaqtdan tog'ri va unumli foydalanishning asosiy garovi ekan-ligini ota-onalar o'z farzandlariga uqtirishlari lozim. Maktabgacha yoshdagi bolalarga ta'lim-tarbiya berish masalalari Abu Ali ibn Sino merosida yoritilganini ko'rishimiz mumkin. Beruniy ota-onalarning bolalari bilan birga harakat qilishlari, turli o'yinlar

uyushtirishlari, ular bilan o'zaro suhbat o'tkazishlari maqsadga muvofiq deb maslahat beradi. Beruniy tarbiyaning maqsadi va vazifalari haqidagi, shaxsning rivojlanish to'g'risidagi fikrlarining zamirida insonparvarlik g'oyasi yotadi. U har bir ota-ona o'z farzandlariga ana shu g'oyani singdirishi zarur degan xulosaga keladi.

Binobarin, ta'lim va tarbiya, jamiyat talablariga javob beradigan muayyan shaxsiy sifatlarni tarkib toptirish maqsadida katta avlodning yosh avlodga ongli maqsadga muvofiq ta'sir ko'rsatish jarayoni sifatida hal etuvchi muhim omil hisoblanadi.

Bundan tashqari, ta'lim bolalarni har tomonlama rivojlantirish-ning eng zaruriy shartlaridandir. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ta'limning frontal(umumiy), jamoaviy, va yakka tartibdagi shakllaridan foydalaniladi. Bolalarga ta'lim berish ishlari ekskursiya, didaktik o'yinlar orqali kun davomida bolalarning mashg'ulotdan tashqari har xil faoliyatlarida, ularning o'yinlariga rahbarlik qilish jarayonida amalga oshirilib boriladi. Mashg'ulot maktabgacha ta'lim yoshidagi hamma bolalar uchun majburiydir: unda dastur mazmuni belgilab berilgan, kun tartibida unga ma'lum o'rin va vaqt ajratilgan. Mashg'ulot tarbiyachi rahbarligida o'tkaziladi, tarbiyachi mashg'ulotda bolalarni yangi bilimlardan xabardor qiladi, bolalarning amaliy mashg'ulotlarini tashkil etadi. O'quv materialining mazmuni asta-sekin murakkablashtirilib boriladi. Mashg'ulot bolalarni maktabga tayyorlashda katta ahamiyatga ega. Mashg'ulot orqali bolalar o'quv malakasini egallab oladilar. Ularda barqaror diqqat, irodani, diqqatni jalb eta olish kabi qobiliyatlar rivojlanadi. Izchillik bilan ta'lim berish natijasida bilimga qiziqishlar rivojlana boradi. Mashg'ulotda ta'lim berish orqali bolalarda maktabdagi o'qishga qiziqish tarbiyalanadi, javobgarlik hissi, o'zini tuta olish, mehnat qilishga intilish odati, topshirilgan ishni bajarish kabi to'g'ri sifatlar hosil qilinadi. Mashg'ulot bolalarning yosh va o'ziga xos xususiyatlarini e'tibor-ga olib ma'lum izchillikda olib boriladi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, maktabgacha yoshdagi davrning o'ziga xos xususiyati shundaki, bu davrda bolalarda xarakter hislatlarining namunalari shakllanib axloqiy xarakterning asoslari vujudga keladi. Maktabgacha yoshdagi bolalarga ta'lim-tarbiya berishning asosiy maqsadi va vazifalari bolalarni aqliy va jismoniy jihatdan rivojlantirish va maktabga tayyorlash, kelajakda vatanimiz uchun o'z hissasini qo'shadigan buyuk shaxslar qilib tarbiyalashdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalar ta'lim-tarbiyasiga qo'yiladigan davlat talablari, T.; 2013y
2. H.M. Qayumova „Maktabgacha pedagogika“. „TDPU“ nashriyoti, T.: 2013y
3. Avliyakov N.X; Musaeva N.N Pedagogik texnologiyalar.-T.; „Fan va texnologiyalar“ nashriyoti 2008.-164b
4. Lex.uz.